

گذری بر تاریخ ایران

مهدی نمازی کوچک

www.ketab.ir

سرشناسه	: نمازی کوچک، مهدی، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: گذری بر تاریخ ایران/ مهدی نمازی کوچک.
مشخصات نشر	: تهران: ایران جام، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۶ ص:؛ ۲۱/۵×۱۳/۵ سم.
شابک	: ۳۵۰۰۰ ریال: 978-964-379-38-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
پاداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: ایران -- اوضاع اجتماعی
موضوع	: فرهنگ ایرانی -- تاریخ
موضوع	: اخلاق ایرانی -- تاریخ
موضوع	: تمدن ایرانی -- تاریخ -- پیش از اسلام
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۸۸/۸ ۲۱/۵ HN
رده بندی دیویی	: ۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۱۴۲۰

سازمان چاپ و انتشارات ایران جام
(مرکز نشر و پژوهش های ایران شناسی)

نام کتاب: گذری بر تاریخ ایران
نویسنده: مهدی نمازی کوچک
ناشر: سازمان چاپ و انتشارات ایران جام
سال چاپ: ۱۳۹۲ خورشیدی
نوبت چاپ: اول
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۷۹-۳۸-۹

فهرست

- مقدمه ۹
- ایران یکی از پیشگامان کهن فرهنگ و علوم بشری ۱۱
- آموخته‌های علمی فیثاغورث از دانشمندان ایرانی ۲۱
- نخستین پیشنهاد حکومت مردمی در ایران کهن ۲۳
- دوران تاریخی ۴۴
- مادها: ۴۴
- هخامنشیان: ۴۵
- سلوکیان (۱۴): ۴۷
- اشکانیان: ۴۷
- ساسانیان ۵۰
- ظهور اسلام و هجوم عرب به ایران ۵۳
- ظهور نهضت شعوبیه در ایران ۵۵
- حکومت‌های ایرانی پس از اسلام ۵۶
- طاهریان: (۲۰۵ هجری تا ۲۵۹ هجری) ۵۶
- ساجیان: (۲۶۵-۳۱۸ هجری) ۵۷
- صفاریان: (۲۴۷ تا ۳۹۳ هجری) ۵۷
- علویان طبرستان ۵۸
- سامانیان ۵۸
- آل بویه ۵۹
- دیالمه آل زیار ۵۹

- ۶۰..... اسماعیلیان
- ۶۰..... غزنویان
- ۶۱..... سلجوقیان
- ۶۱..... شبانکاره: (۴۴۸ تا ۷۴۲ هجری)
- ۶۲..... خوارزمشاهیان
- ۶۳..... اتابکان آذربایجان
- ۶۳..... اتابکان فارس
- ۶۳..... اتابکان لر بزرگ
- ۶۴..... غوریان
- ۶۴..... اتابکان لر کوچک
- ۶۵..... مغول‌ها
- ۶۵..... ایلخانیان
- ۶۵..... مغورکانیان
- ۶۶..... آل گُرت
- ۶۶..... آل مظفر
- ۶۶..... سربهداران
- ۶۷..... قره قویونلو
- ۶۷..... آق قویونلو
- ۶۷..... صفویان
- ۶۸..... افشاریان
- ۶۹..... زندیان
- ۶۹..... قاجاریان
- ۷۰..... سلسله‌ی پهلوی
- ۷۲..... انقلاب اسلامی ایران
- ۷۳..... مفاهیم تاریخ اجتماعی:
- ۷۳..... ادوار پیش از تاریخ:
- ۷۶..... دوران‌های تاریخی
- ۸۰..... حکومت‌های اسلامی:

- ۸۰..... امویان
- ۸۱..... بنی‌عباس:
- ۸۲..... انقلاب مشروطیت ایران
- ۸۳..... هجوم قبایل و اقوام مختلف و تأثیرات آن بر زیرساخت‌های تمدن ایران
- ۸۶..... آزادی، قانون و امنیت اجتماعی:
- ۸۹..... شرحی درباره قبایل و طبقات اجتماعی ایران در طول تاریخ:
- ۱۰۱..... منابع

مقدمه

ایران، صخره‌ی عظیم در دریای متلاطم تاریخ^(۱)

کنت دوگوبینو، پژوهشگر و سیاستمدار و دانشمند فرانسوی در کتاب خود که مربوط به سه سال سفرنامه وی در آسیا (۱۸۵۸-۱۸۵۵ میلادی) است درباره ایران چنین نوشته است:

«هجوم‌هایی که به سرزمین ایران شده و پیروزی‌هایی که ملل و اقوام خارجی در این کشور به دست آورده‌اند، همواره با ناکامی روبرو شده است، زیرا فاتحین خارجی در این سرزمین خیلی زود نیروی خود را از دست می‌دهند و نابود می‌شوند، بدون این‌که بتوانند به شخصیت و آزادی معنوی ایران آسیبی وارد سازند. ممکن است ایران را تجزیه کنند و قطعاتی را از پیکرش جدا سازند. ممکن است حتی نام آن را از آن بگیرند، ولی ایران همیشه باقی خواهد ماند، زیرا که اصولاً این ملت نمی‌تواند بمیرد. من هر زمانی که به این ملت می‌اندیشم، به فکر آن سنگ خاراایی می‌افتم که امواج دریا آن را به هر سو می‌غلطانند و به آن ضربت می‌زنند و

---

۱. نک: دکتر عبدالرفیع حقیقت، نقش ایرانیان در تاریخ تمدن جهان، کومش، تهران، ۱۳۷۸

سرانجام به گوشه و کنار ساحلش می‌افکنند، تا باد و باران و آفتاب همه نیروهای خود را برای درهم شکستن آن به کار برند. اما با این همه سنگ خارا همچنان که در اصل وجود داشته، باقی می‌ماند و گذشت زمان و شدت عناصری که به آن حمله‌ور می‌شوند در نابودی آن اثری نخواهند داشت.»^(۱)

---

۱. نقل از سه سال در آسیا، سفرنامه‌ی کنت دوگوبینو، ترجمه عبدالرضا هوشنگ انصاری، از

انتشارات کتاب‌سرا، ۱۳۶۷ خورشیدی.